

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeadji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

Handlingsplan 2019-2022

Regionalt matjordprogram
for Troms og Finnmark

Tiltak 2021

Om handlingsplanen

Handlingsplan 2019-2022 er en plan over aktuelle tiltak i tilknytning til satsingsområdene i "Regionalt matjordprogram for Troms og Finnmark 2019-2022".

Hovedmål for Regionalt matjordprogram er

«Ta vare på matjorda for varig fremtidig matproduksjon og matforsyning i Troms og Finnmark».

I tillegg er det formulert mål under hvert satsingsområde. Disse målene fremkommer i tiltakstabellen under hvert satsingsområde.

De fem satsingsområdene er:

- Jordvern
- Eiendomsstruktur og jordleie
- Driveplikt
- Nydyrking
- Agronomi

(Rekkefølgen er ikke prioritert)

Tiltak som helt eller delvis gjennomføres i 2019-2022 er tatt med i planen. Tiltakene som er med, er på ulike stadier. I prosjekter der ansvarlige, samarbeidspartnere og varighet er avklart, er dette tatt med. Der tiltaket er på planleggingsstadiet er ikke alle rubrikkene fullstendig utfylt i planen.

Handlingsplanen rommer både tiltak som er igangsatt, og tiltak en har intensjoner om å komme i gang med i løpet av året. Planen er ikke forpliktende for de som er ført opp som samarbeidspartnere. Dette fordi det i mange tilfeller vil være nødvendig med en avklaring av deltakelse i løpet av året.

Handlingsplanen blir til ved at Statsforvalterens landbruksavdeling lager en skisse til plan ut fra kjennskap til igangsatte og planlagte aktiviteter. Skissen sendes så på en bred innspillsrunde i partnerskapet, der faglagene, fylkeskommunen, Innovasjon Norge og Sametinget er sentrale aktører.

Handlingsplan for 2019-2022 ble vedtatt av Partnerskap landbruk i Troms og Finnmark i møte 14.03.2019. Planen er fireårig, men justeres årlig. Handlingsplan for det kommende året skal være justert og vedtatt av Partnerskap landbruk ved utgangen av november året før. Oppdatert handlingsplan for 2021 ble vedtatt i partnerskapet 26.11.2020.

1. Jordvern

Mål: Sikre matjorda og unngå omdisponering av jordbruksareal til andre formål

	Ansvarlig	Samarbeidspartnere	Varighet	Status
Påse at jordbruksareal ikke omdisponeres etter pbl. eller jordloven	Kommunene, SF	Næringa	Fortløpende	
Opprette kjerneområde landbruk ved rullering av kommuneplanens areal- og samfunnsdel	Kommunene	SF, næringa	Fortløpende	
Fremme innsigelser til plansaker der det legges opp til omdisponering av jordbruksareal	SF, FK	Næringa	Fortløpende	Fremmet innsigelse mot 3 kommuneplaner
Bidra til at det vedtas en ny felles regional landbruksplan for Troms og Finnmark som vedtas av Fylkestinget, der en innfører/viderefører planretningslinje for kjerneområder for landbruk som en hensynssone iht. PBL § 11-8c	FK	SFTF næringa, alle	2020-2022	Regionale landbruksplaner finnes for Troms og FM har spilt inn at det at det bør utarbeides en tilsvarende en plan for Finnmark
Sørge for at grunnlagsdata (Landbruksregister, matrikkel og AR5) vedlikeholdes, gjennomføre kursing og veiledning	SF, Kommunene	SF, NIBIO, Statens kartverk	Fortløpende	Gjennomført kurs i LREG. NY AR5 ajourhold fra 2021. og et nettbasert feltkurs
Ved etablering av verneområder i LNF-områder må landbruket sikres muligheten for videreutvikling av drifta i sine nærområder, eks nydyrking.	SF, kommunene	Næringa	Fortløpende	
Formidle at landbruket er arealkrevende, men produserer viktige miljøgoder, gjennom brosjyrer, nettsaker, avisinnlegg, bygdemøter, innspill kommuneplaner og lignende	Næringa, SF, kommunene, FK		Fortløpende	Drivepliktprosjektet har produsert brosjyrer og maler, og holdt møter.

2. Eiendomsstruktur og jordleie

Mål: Mer selveid jordbruksareal i drift og styrking av leieforholdene

	Ansvarlig	Samarbeidspartnere	Varighet	Status
Informere om jordbanken med oversikt over ledige jordbruksarealer.	SF, kommunene	NIBIO	Fortløpende	I drift. Kilden.no
Kommunene kan lage seg oversiktsskjema over jordleie og ledige arealer, eksempel fra Balsfjord	Kommunene	SF	Fortløpende	
Utarbeide og sende ut egenerklæringsskjema om driveplikt	SF, kommunene			Gjennomført, skjema i bruk
Ta i bruk veiledningsmateriale for å øke bruken av langsiktige leieavtaler	SF	Kommunene, næringa	2020 ->	Brosjyre + div. infoskriv tatt i bruk
Webinar om gjerdeloven med målgruppe kommunal landbruksforvaltning, faglag, veiledningstjeneste med flere.	SF	Landbruksdirektoratet, kommuner, faglag	2021	

3. Driveplikt

Mål: Øke andel jordbruksareal i drift

	Ansvarlig	Samarbeidspartnere	Varighet	Status
Ta i bruk egenerklæringsskjema om driveplikt	SF, kommunene			Skjema er klart til bruk
Etterlyse skriftlige jordleieavtaler	Kommunene		Fortløpende	I gang i noen kommuner

Følge opp FeFo med tanke på å kartlegge og fordele ledige landbruksfester til aktive bruk	SF	FeFo		I gang
Matjordprosjekt	SF	Kommunene, TLS	2018-2021	Avsluttes med seminar i mars 2021

4. Nydyrking

Mål: Nydyrking skjer på en planmessig god måte og gårdbrukerne har tilstrekkelig areal for produksjonen

	Ansvarlig	Samarbeidspartnere	Varighet	Status
Avsette arealer til nydyrking ved rulling av kommuneplanens arealdel	Kommunene		Fortløpende	
Avsette erstatningsarealer ved omdisponering av jordbruksareal	Kommunene		Fortløpende	
Bruke jordbanken ved behandling av nydyrkingssaker	SF, kommune		Fortløpende	I bruk hos FM

5. Agronomi

Mål: Produktiv og bærekraftig jord- og plantekultur som gir gode og årssikre avlinger med høy kvalitet

	Ansvarlig	Samarbeidspartnere	Varighet	Status
Arrangere kurs i agronomi	NLR, FL, LN	SF, kommunene	Fortløpende	I gang
Informere om dreneringstilskudd. Bevisstgjøring om grøftetilstand.	SF, kommunene	NLR, FL, LN	Fortløpende	I gang
Stimulere og tilrettelegge for bruk av ny teknologi, presisjonslandbruk og klimavennlige løsninger	Næringa, kommunene, SF	NLR, NIBIO	Fortløpende	I gang
Pådriver av oppgradering/vedlikehold av fellesgrøfter – bistå med planlegging, grunneiertillatelse	Grunneiere, grunneierlag	Kommunene, Statens vegvesen	Fortløpende	I gang

Forkortelser

SFTF – Statsforvalteren i Troms og Finnmark (tidligere Fylkesmannen i Troms og Finnmark)

SF – Statsforvalteren (tidligere fylkesmannen)

FK – Fylkeskommunen

TFFK – Troms og Finnmark fylkeskommune

NIBIO - Norsk institutt for biøkonomi

NLR - Norsk landbruksrådgiving

FL - Finnmark landbruksrådgiving

LN - Landbruk Nord

TLS – Troms landbruksfaglige senter

Pbl. – Plan- og bygningsloven

2021